

MONTESQUIEU'DEN DİLİMİZE ÇEVİRİLER

Cavit Orhan TÜTENGI

Son yüzyılların Türk fikir hayatı üzerinde çalışanlar yabancı dillerden pıllan çevirilere geniş yer vermek zorunu duyacaklardır. Hele batılılaşma mı içinde yer alan her türlü fikrin büyük okuyucu çoğunluğunca tanınma yol açan çeviriler, gerek ele alınış tarihi, gerekse çevrede uyandırdığı kiler bakımından gözönünde bulundurulmak gerektir. Kıyaslamalı ve toplu görüş ise ancak fikir kaynaklarının bilinmesiyle mümkün olabilir. Bu tür çalışmalara küçük bir yardımı olur düşüncesiyle Montesquieu'den türk yapılan çevirileri iki başlık altında kısaca tanıtırız.

Kitaplar :

Hüseyin Nâzım'ın çevirileri :

Ruh-ul Kavamin, İstanbul, 1331 (1915), 160 s.

(7. kitap, fasıl I in sonuna kadar)

Ruh-ul Kavamin, C. I, İstanbul 1339 (1923), 440+18 s.

Ruh-ul Kavamin, C. II, İstanbul 1926, 394 s.

Ahmet Sâki'nin çevirileri :

Romalıların Azamet ve İnhitatları Hakkında Mülâhazat, C. I, Dersaadet 1335 (1919), 97 s.

Romalıların Azamet ve İnhitatları Hakkında Mülâhazat, C. II, İstanbul 1336 (1920), 152 s.

Dergilerde :

Mir'ât, S. 2, s. 23—25, S. 3, s. 38—42 (İstanbul 1279 "1863")

Romalıların Esbabı İkbâl ve Zevali Hakkında Mülâ
(Çev. Kemal "Namık Kemal")

Tercüme, S. 7, 12, 39—40, 41—42 (1941—1947)

«İranlı Mektupları» ve «Kanunların Ruhu»ndan seç:
(Çevirenler : L. Duran - S. Omay, L. Ay, V. Güny)

Öztürk, M. Cihangir, R. Köktürk)

Siyasal Bilgiler Okulu Dergisi, C. II, S. 1—2, s. 75—83 (1945)

İngiltere'nin Esas Teşkilâtı (Çev. M. Özyörük)

Yücel, S. 4, s. 214 (Şubat 1956)

Politik Hürriyet

Eski dergilerde yapılacak taramalarda Montesquieu'den çevirilerle karşılaşılması ihtimal dışı değildir. Bugüne kadar gördüklerimizle yetindik.